

կամ քսան վայրկեան բաւական է բուրդին ճարպն ու հոտը բոլորովին թափելու : Բայս գործողութեան մէջ ընդհանրապէս կը կարծուի որ մէզին մէջի ամոնիաքն է որ բուրդին իւղային նիւթոյն հետ կը միանայ՝ կը սապոնացնէ՝ ու բրդէն կը զատէ : Բայց այս գործողութեան մէջ երկու զգուշանալու բան կայ . մէկն այն է որ եթէ բուրդը երկայն ատեն կենայ միզոտ ջրին մէջ, իրեն թելերը կ'ուռին՝ կը հաստընան, ետքը երկու իրեք կը ճեղքուին ու փայլունութիւննին կը կորուսեն : Երկրորդ՝ բուրդը միզաջրի մէջ ձգելէ ետքը նայէ որ ոչ երբեք խառնըխտես զայն . ապա թէ ոչ թելերը այնպէս մը կը կնճռին, որ ետքէն մանելու չեն գար . շատ շատ զգուշութեամբ մը տակը վրան դարձուր, կամ կատսայէն հանելէ ետքը ոտքով ճմլէ ու կոխկռտէ, ու կողովներու մէջ լեցնելով վազուկ ջրի քով տար ու երկայն ատեն լուայ : Բայս կերպով բուրդին իւղային աղտը մաքրելէն ետքը ծծումբի ծխով ճերմկեցնելու է :

ԲԱԹԱՖԻԱ՝

Բաթաֆիան տեսակ մը ռոզովի է, որ այլ և այլ պտղոց հիւթերով կը շինուի . ինչպէս դեղձի, ծիրանի, կեռասի, ելակի, մորի, հաղարջի, և այլն :

Հոս համառօտիւ մը այս ըմպելիքը շինելուն կերպը զուրցենք : Պտղին աղէկ հասունցածները առ, և ճզմելով վազցու պտղոյն հիւթը, և թող 24 ժամ որ հանգչի և ետքը լաթէ անցու ու քամէ : Բմէն մէկ լիտր հիւթին համար լուծէ 245 կրամ շաքար, և դիր մէջը այնչափ օղի որչափ որ հարկաւոր է ուժ տալու համար : Եւ այսպէս տասներհինգ օր թող որ խմորի, ու ետքը քամոցէ անցու ու առ շիշերու մէջ : Բսոնք որչափ աւելի հիննան, այնչափ կ'աղէկնան :

Բաթաֆիա երկու իրեք քանակ պտղոց Գէրեշ . Բ. 6 լիպրէ հասուն կեռաս,

3 լիպրէ մոր՝, նոյնչափ ալ ելակ, նոյնչափ ևս հաղարջ՝, 2 լիպրէ բալ՝, 1 լիպրէ ալ սև կեռաս . զասոնք ամէնը ճզմէ ու 24 ժամ թող որ խմորի, ու ետքը լաթով մը քամէ վազցու, և բոլորը մէկէն որչափ լիտր որ ըլլայ՝ նոյնչափ վրան օղի լեցու . և ամէն մէկ լիտրին համար վեց ունկի շաքար լուծէ ու վրան աւելցու : Բայս ըմպելիքին վեց լիտրին մէկ ունկի լեղի նուշ կամ ծիրանի կուտ ծեծած մէջը խառնէ, ու մեխակի և կինամոնի օղւով համեմէ . և եթէ հարկաւոր ըլլայ, վրան պէտք է աւելցնել բարկ օղի 34° : Բայսպէս շինելէն ետեւ պէտք է շիշի մէջ դրած վեց շաքաթ արևու մէջ դնել . և երբոր պղտորութենէն կը զտուի կը պայծառանայ՝ առ շիշերու մէջ լեցուր :

Բաթաֆիա Բեթաֆի . Սուլթ կարմիր չորս թերթով պարզ մեխակէ կը շինուի : Բրևուն ծագելէն ետեւ ժողովէ պէտք եղած չափով մեխակները, և ծաղկներուն թերթերուն ճերմակ ծայրերը կտրէ, միայն կարմիր մասերը առ . վրան աւելցու քանի մը մեխակի հատիկ և քիչ մ'ալ կինամոն, ու վրան լեցու աղէկ օղի . և ամանին բերանը աղէկ մը գոցած դիր արևուն մէջ վեց շաքաթ . այս միջոցիս մէջ օղին մեխակին գոյնը և հոտը կ'առնէ . վերջէն լաթէ անցու, 36 ունկի շաքար 2 լիտր ջրոյ մէջ լուծէ, ու վեց լիտր պատրաստած մեխակի օղւոյն վրայ լեցու : Ետքը նորէն շիշի մէջ լեցուցած դիր արևուն մէջ իրեք շաքաթ . և վերջը քամոցէ անցուցած լից շիշերու մէջ : Բայս գործողութիւնս լաւ ևս կը յաջողի եթէ համեմունքը առանձին պատրաստած ըլլան, ու ետքը խառնես իրարու՝ խմողներուն ախորժակին համեմատ :

Բաթաֆիա Երէն-Ելի . Բնէկ հասունցած սերկեւիլը տաշեղ ըրէ և թող 24 ժամ որ խմորի, ու սկսի խմորման հոս մը դուրս տալ . այն ատենը ճզմելով քամէ : Եւ լիտր այս քամուած հիւ-

1 Գ. Գ. Framboi.

3 ՏՃ. Ֆիլէ :

2 Գ. Գ. Groseille. ՏՃ.

4 ՏՃ. Ալէ :

Փռէնի Իւլի-Իւլի :

1 Գ. Գ. Rataphie.

Թին մէջ լեցու 4 լիտր օղի . և մէկ լիտր բարկ օղի 34⁰ : Ետքը համեմէ մեխակի ուլուլ և կամ ուրիշ համեմով մը ու վրան աւելցու հալեցուցած շաքարը : Եւ շիշի մը մէջ լեցուցած աղէկ մը գոցէ ու դիր արևու բոլոր ամառը : Ետքը քամոցէ անցու ու շիշերուդ մէջը լեցուր : Բաւաճիւն հարնջի ծաղիկ . 11 Եւ լիպրէ շաքար հալեցու ջրով ու եփէ ինչուան որ շաքարանայ , վրան լեցու մէկ լիպրէ մաքրած հարնջի ծաղիկ ու կրակին վըրայէն մէկդի առ ու պարպէ հողէ աւանի մը մէջ , ու վրան լեցու 8 լիտր օղի ,

ու փայլուն թղթով բերանը ծածկած ամանը դիր եռացեալ ջրոյ մէջ 8 ժամ . ետքը վար առ՝ Թող որ պաղի ու շիշերու մէջ լեցու :

Ետքը ջրէն գտնուած երկիրներու մէջ , ամէն օր կը ժողվեն ծաղկերն ու շաքարով խառնած կը պահեն . և երբ ժողվելը կը լմննայ՝ այն ատենը կը շինեն ըմպելիքը . խառնած շաքարին չափն առաջուց առնելու է :

Եւս տուած օրինակներնուս համեմատ ուրիշ ամէն տեսակ Բաւաճիւններ ալ ուզողը կրնայ շինել :

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Կ Ա Կ Ի Յ

Արեւելեան վերջին խնդիրն ու պատերազմը :

1855 — ԱՊՐԻԼ

10 . Լորտ Ռըսսէլ առ Լորտ Գլարէնտըն :

Խորհրդակցութեանց ժողովոյն երեկուան երեկոյեան նստին մէջ ծանոյց Պուլ կոմսը , թէ Աստրիա մեծապէս գոհ է տեսնալով որ Ռուսիա յանձն կ'առնու Սև ծովուն չեղբորութիւնը , բայց չկարծեր որ նոյնպէս զիջանի նոյն տէրութիւնը իր զօրութիւնը նուազեցնելու կամ փճացնելու : Դարձեալ Աստրիա իր կողմանէ կ'առաջարկէ խօսիլ նոյնպէս երրորդ խնդրոյն վրայ , ինչպէս առջին երկուքին . բայց որ և իցէ կերպով քանի մը նաւ աւելի կամ պակաս ըլլալու նկատմամբ ինքը չկրնար պատերազմ հրատարակել Ռուսիոյ դէմ :

— Լորտ Ճոն Ռըսսէլ առ Լորտ Գլարէնտըն . Աստրիա ամենայն կերպով կ'ուզէ որ , առանց այլ ևս սպասեցնելու Ռուսաց առաջարկութիւնները քննուին : Ուրիշ կողմանէ ամենեւին հաւանեալ չէ Աստրիա թէ հարկաւոր է Ռուսիոյ նաւական զօրութիւնը նուազել : Չորս առաջարկեալ խնդրոց մեկնութեանը մէջ , ոչ այնչափ , կ'ըսէ , Ռուսաց նաւական զօրութիւնը չափաւորելու վըրայ խօսք կար , որչափ 1841ին գաշնադրութիւնը կրկին քննելուն և աչքէ անցնելուն վրայ , Եւրոպիոյ հաւասարակշռութիւնը և հասարակաց օգուտը պահելու նկատմամբ : Աստրիա՝ Ռուսիոյ դէմ պատերազմ հրատարակելու համար մի միայն օրինաւոր պատճառ ան կը սեպէր , թէ որ Ռուսաստան չընդունէր օսմանեան տէրութեան ամբողջութեանը երաշխաւոր ըլլալ :

16 . Անգղիոյ վեներա կեցող լիազօր դեսպանը

1 Տէս հա . ԺԳ . երես 15 , 92 , 159 , 191 , 223 , 255 , 286 , 334 . հա . ԺԳ . երես 11 , 82 , 129 , 162 , 227 , 275 , 307 , 355 , 371 . ԺԵ . երես 15 , 51 :

Լորտ Գլարէնտընին նոր դրութիւն մը կը հաղորդէ Ռուսաց զօրութիւնը չափաւորելու նկատմամբ : Ա . Ռուսիա Սև ծովուն մէջ չորս եռայարկ չորս ալ կրկնայարկ և վեց ալ աւելի պզտիկ նաւունենայ . իսկ գաշնակիցք իրենց կողմանէ նոյն ծովը չկարենան մտնել , և թէ ոչ նոյն զօրութեան կէսովը : Բ . Տաճկաստան նորէն գրաւէ Դանուբեան կղզիները որ Ադրիանուպոլսոյ գաշնադրութեամբ կորսնցուցեր է : Գ . Ռուսի-Ասիական սահմանները նորէն կանոնաւորել : Դ . Եւրոպական ընդհանուր երաշխաւորութիւն տաճկի արգի երկրին ամբողջութեանը : Ե . Սև ծովու Ասիական եղբրաց վրայ եղած բերդերը նորէն չգրաւէ Ռուսաստան , որոնցմէ արդէն իր ջոքերը ետ քաշած է : — Նոյն ամսոյն 18ին Մեծին Բրիտանիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէին քարտուղարը կը պատասխանէ , թէ պէտք է օտք կոխել Ռուսաց նաւական զօրութիւնը չափաւորելուն վրայ , և մեր ժեշ հակառակ դրութիւնը : — Լորտ Ռըսսէլի ուրիշ պաշտօնագիր մը առ Լորտ Գլարէնտըն : Արեւմտեան տէրութեանց ներկայացուցիչները կրկնելով իրենց խնդիրը , թէ Աստրիա առ Ռուսաստան ընելու վերջնադրին մէջ , պէտք է իբրեւ գըլխաւոր կէտ գնէ Ռուսաց նաւատորմիդը նուազեցնելու խնդիրը : Պուլ կոմսը պատասխան կուտայ , թէ Ռուսաց նաւատորմիդը Տաճկաստանի ամենեւին վտանգ մը չկրնար բերել . և թէ Աստրիա չկրնար պատերազմի մէջ մտնալ , միայն աս բանիս համար որ Ռուսաստան քանի մը նաւ աւելի կամ պակաս ունենայ : Ինքը միայն կը պահանջէ Ռուսաստանէն որ իրեն նաւերուն ամբողջական թիւը , պատերազմէն առաջ եղածէն աւելի չընէ . և թէ որ Ռուսաստան իր նաւական զօրութիւնը աւելեցնելու ըլլայ , կրնայ Տաճկաստան ալ նոյն համեմատութեամբ իրենինը աւելցնել :

17 . Խորհրդակցութեանց ժողովը նորէն կը սկսի : Կորչաքով իշխանը կը ծանուցանէ թէ Ռու-